

[Kr. Johansen.]

ning dertil, da der kun er Tale om en Forlængelseslov; der bliver Mulighed for at genoptage Drøftelserne, antager jeg, i næste Rigsdagssamling. Men jeg vil gøre nogle ganske faa Bemærkninger til nogle af de Ting, der er blevet sagt.

Det ærede Medlem Hr. Nielsen-Man nævnte, at Amtskommissionerne selv ønskede et gennemført Byggeri med det samme, og det er vistnok rigtigt. Det er ogsaa rigtigt, at den Mulighed, der har været for at opføre Bygninger mere stykkevis med Mellemrum, har der ikke været synderligt Ønske om at benytte sig af, og det beklager jeg for mit Vedkommende. Jeg har altid været af den Opfattelse, at naar man havde Jorden og kunde skaffe den fornødne Besætning, men i øvrigt kun havde faa Midler og havde Vanskelighed ved at klare sig, i hvert Fald i Begyndelsen, vilde det være hensigtsmæssigt først at nøjes med det mest nødtørftige Byggeri og saa bygge videre ad Aare, efter som der blev bedre Raad dertil, og det antagelig ogsaa blev billigere at bygge. Dette er Betragtninger, jeg har gjort gældende ved mange Lejligheder, men jeg forstaaer, at nogen synderlig Tilslutning har de ikke vundet, heller ikke i Husmandskredse eller hos dem, der skulde bygge paa den nye Jord.

Det ærede Medlem Hr. M. C. Korsgaard beklagede, at der ikke gives større Jordkøbslaan, og vendte sig imod de Bemærkninger, jeg gjorde. Det ærede Medlem kan have Ret i at Jordpriserne er høje, urimelig høje for Tiden. Det vil forhaabentlig ændre sig en Del ad Aare, men i Øjeblikket er det saaledes, at det er vanskeligt i fri Handel at skaffe Jord til Oprettelse af nye Ejendomme, baade paa Grund af de høje Priser og fordi der praktisk talt ingen er, som vil sælge Jord. Derfor forstaaer jeg ikke den megen Tale om, at der er Jord nok. Det er muligt, der kan skaffes mere frem ved forskellige Foranstaltninger, men hidtil har det i hvert Fald været meget vanskeligt at skaffe Jord bare til de ganske faa, der turde binde an med at gaa ind i et lille Landbrug under de nuværende Forhold. Det er ogsaa muligt, at Efterspørgselen, saa længe den kun var af ringe Omfang, ikke har haft nogen særlig Indflydelse paa Priserne; men naar der kommer en Tid med større Udstykning, 1 000—1 200—1 500 nye Brug om Aaret foruden Tillægsjord til andre Husmandsbrug; er det givet, at det i høj Grad vil indvirke paa Jordprisen. Derfor vil det være rimeligt at have Bestemmelser, der modarbejder en vis Tilbøjelig-

hed til at gøre sig en Fortjeneste paa andres Bekostning.

Da man begyndte at bygge Statshusmandsbrug i Danmark, var det, i hvert Fald i langt højere Grad, end det senere har været Tilfældet, den daarligste Jord, der blev bygget paa. Det var ikke alene Udmarksjord, hvad der vel ikke er saa meget at sige til, men som sagt ofte meget daarlig Jord, og den blev betalt med Priser, der laa langt over de Priser, man ellers kunde faa for den Slags Jord. Alle, der kan huske tilbage til de Tider, vil give mig Ret i, at saaledes var det, og alle vil ogsaa give mig Ret i, at hvis der kommer en tilsvarende Situation igen med større Udstykning og større Krav om Jord, vil det indvirke paa Jordprisen. Og selv om man ikke synes om det, tror jeg, at man i de kommende Drøftelser maa tage Spørgsmaalet op om at søge at undgaa Spekulation i større Udstykning med den Tilbøjelighed, der vil være til at tage en større Pris for Jorden, end rimeligt er. Det var det, Niels Frederiksen blandt andet gav Udtryk for i den af mig før nævnte Tale i 1919. Nu er man saa betænkelig, naar der er Tale om Ekspropriation, idet man tror, at noget saadant kan virke uheldigt, men jeg kan sige, at det er i Virkeligheden en gammel Venstretanke. Jeg tænker her ikke alene paa 1919, men saa langt tilbage som 1890 stillede moderate Venstremænd i Folketinget Forslag om at skaffe Jord til Havelodder til Landarbejdere og om at skaffe denne Jord til Veje ved Ekspropriation. Det kunde de mest moderate Venstremænd stille Forslag om i 1890 og 1891, og derfor burde det ikke kunne forskrække en Venstreminister i 1946.

M. C. Korsgaard: Det ærede Medlem Hr. Kr. Johansen sagde lige nu, at der ikke er saa forfærdelig megen Jord, der er udbudt til Salg, og indrømmede, at der ikke blev oprettet ret mange nye Brug. Han indrømmede ogsaa, at det var Efterspørgselen af nye Statshusmandsbrug, der fordyrede Jorden. Da jeg maa forstaa det ærede Medlems øvrige Udtalelser paa den Maade, at han gerne vil have oprettet en hel Masse nye Brug, og at han ogsaa gerne vil have oprettet nogle Brug paa købt Jord, kan jeg ikke forstaa at det ærede Medlem ikke vil gaa med til, at det Beløb, der er afsat til Køb af Jord, bliver forhøjet. Det ærede Medlem siger nok, at der kan komme Tider, hvor der bliver større Udbud af Jord. Meget vel, det er muligt, men Loven her gælder kun for eet Aar, og det ærede Medlem tror vel ikke, at der inden for dette Aar vil blive noget særlig stort Udbud af Jord og særlig stort Pris-